

Vad innebär det nya tillsynsvägledningsansvaret för 6 § LAV?

Havs
och Vatten
myndigheten

Bodil Forsberg

- **Bakgrund till nytt TVL-ansvar**
- **Vad är HaV:s ansvar**
- **Vad tar Hav med sig in i arbetet med ny tillsynsvägledning**
- **Vägen framåt**

Inget fel på mitt
avlopp, jag
behöver inte
kommunens va.

Vi kan inte
bygga på
landsbygden
om vi måste dra
fram kommunalt
va.

Glöm inte
miljö kvalitetsnormerna
och människors hälsa!

Ska folk verkligen
behöva gå från hus
och hem?? Det är för
dyrt!

Jag har dåligt
vatten i min brunn,
när fixar
kommunen vatten-
ledningarna?

Inte klokt att
man inte kan
överklaga!

Politiska beslut m.m.

Foto: Bodil Forsberg

- » Utredningsdirektiv 2017 att se över kommunens skyldighet att ordna vattentjänster och frågor om små avlopp
- » Betänkandet Vägar till hållbara vattentjänster, SOU 2018:34
- » Tillkännagivande från riksdagen att regeringen skyndsamt bör vidta de åtgärder som krävs för att en fastighetsägare som har ett enskilt avlopp som uppfyller gällande miljö- och hälsokrav inte ska kunna tvingas ansluta sig till det kommunala va-nätet (bet. 2020/21:CU14 punkt 11, rskr. 2020/21:268).
- » Prop. 2021/22:208
- » LAV tillägg till 6 § samt 6a-d §§: krav på flexibel behovsbedömning & vattentjänstplan

Förordning om ändring i förordningen om allmänna vattentjänster (2023:195)

3 § Havs- och vattenmyndigheten ska ge tillsynsvägledning till länsstyrelsen i frågor om tillämpningen av 6 § lagen om allmänna vattentjänster.

4 § Länsstyrelsen ska på begäran lämna den information som Havs- och vattenmyndigheten behöver för sin tillsynsvägledning

- » Trädde ikraft den 1 juli 2023.
- » Tillsynsvägledning = utvärdering, uppföljning och samordning av tillsyn samt stöd och råd till tillsynsmyndigheterna (26 kap. 1a § miljöbalken).

Foto: Bodil Forsberg

Vattentjänstplaner 6 a-d §§ LAV

- » Länsstyrelsen ska utöva tillsyn över att kommunen fullgör skyldigheten enligt 6 § att tillgodose behovet av vattentjänster.(51 § LAV)
- » Havs- och vattenmyndigheten ska ge tillsynsvägledning till länsstyrelsen i frågor om tillämpningen av 6 § lagen om allmänna vattentjänster. (3 § f om allmänna vattentjänster)

→ **HaV har inget tillsynsvägledningsansvar för VTP**

...men ett viktigt underlag för länsstyrelsernas tillsyn.

- » Inget samråd behövs med HaV.

Foto: Kungsbacka kommun

Rapport 2014:1

Havs
och Vatten
myndigheten

Vägledning för kommunal VA-planering

för hållbar VA-försörjning och god vattenstatus

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2014:1

Rapport 2015:15

Havs
och Vatten
myndigheten

Juridiken kring vatten och avlopp

En översiktlig genomgång av juridiken kring dricksvattenförsörjning
samt avledning och rening av spillvatten och dagvatten

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2015:15

Handbok för strategisk kommunalvattenplanering

Framtagen av Länsstyrelsen i Stockholm/LIFE IP Rich Waters
Version 3

HaV gör annat också!

- » Tillsynsvägledning miljöbalken om bl a vattenverksamhet, miljökvalitetsnormer, små avlopp, skydd av grundvatten
- » Vägleder kring
 - vattenskyddsområde - inrättande, förvaltning och tillsyn
 - regional vattenförsörjningsplanering
- » Nationella samordningsgruppen för dricksvatten
- » Riksintressen för anläggningar för vattenförsörjningen
- » Föreskrifter & vägledning om risker i tillrinningsområde för uttag av dricksvatten (EU:s dricksvattendirektiv artikel 8)
- » Dricksvattenstödet

Vad tar HaV med sig in i tillsynsvägledningen?

Om kommunernas arbete med VA-frågor

- » Hur behovet av allmänt va bedöms och beskrivs spretar mellan kommuner.
- » Viktigt med samarbete inom kommunen mellan va, plan och miljö i planeringsfrågor.
- » I vissa områden och kommuner är bebyggelsestrycket och efterfrågan på kommunalt va mycket stort.
- » Möjligheten att tillgodose behoven genom allmän va-utbyggnad kan vara begränsad = det blir dyrt och konfliktfyllt

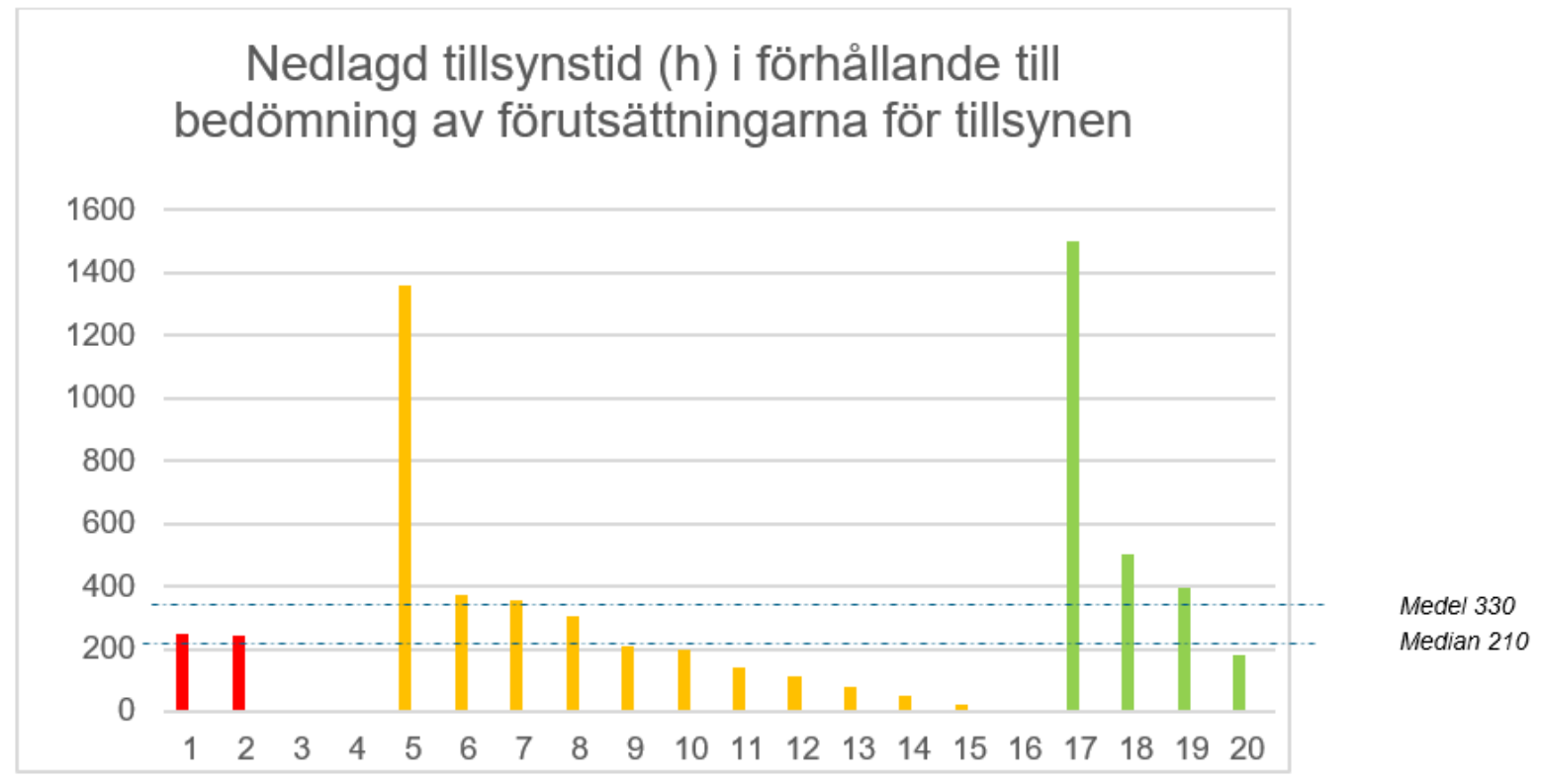
Vad tar HaV med sig in i tillsynsvägledningen? forts

Om länsstyrelsernas tillsyn

- » Resursbrist hos många länsstyrelser.
- » Tillsynen är huvudsakligen händelsestyrd och utgår från klagomål. Stöd till kommunernas VA-planering är mer i fokus än vad tillsyn är.
- » Det kan vara svårt och tidskrävande att identifiera var det finns ett behov av allmänna vattentjänster.
- » Det behövs en ökad samsyn mellan länsstyrelserna.
- » Krävs samarbete även mellan olika enheter på länsstyrelsen för att få till bra tillsyn.

Resultat av enkät till länsstyrelserna om tillsyn 6 § LAV under 2023

Jämförelse sammanräknad tillsynstid:

År	Antal h	Antal lst
2015	3 251	21
2020	5 527	21
2023	6 275	20

Röda staplar: Länsstyrelsen anger Dåliga förutsättningar för tillsyn
Orange: Mindre bra förutsättningar Gröna: Bra förutsättningar

Vad tar HaV med sig in i arbetet med tillsynsvägledningen? forts

Om vad länsstyrelserna tycker bör finnas i kommande vägledning, ett urval:

- Rättspraxis.
- Tillsynsmetodik för effektiv tillsyn.
- Begreppsdefinitioner; t ex "snarast", "en anläggning som kan godtas med hänsyn till människors hälsa och miljön.
- Behovsbedömning för utbyggnad av verksamhetsområde för dagvatten.
- Kriterier för när verksamhetsområde krävs.
- Ärendegången vid tillämpning av nya tillägget om enskild lösning i 6 § LAV (flexibel behovsbedömning)

Tillsynsvägledning LAV 6 §

- » [Webbsida](#) publicerad 1 juli 2023 med Allmän information, FAQ, länkar
- » Funktionsbrevlåda lavtillsyn@havochovatten.se
- » Handläggarrträff 2024
- » Kommer sen:
 - Rättsfallssammanställning
 - Webbvägledning
- » Samverkan med Naturvårdsverket, Boverket, Livsmedelsverket , länsstyrelserna mfl
- » Syftar till ökat stöd till länsstyrelserna, underlätta kunskapsutbyte & samverkan och se till att tillsynen blir mer lika över landet

Foto: Bodil Forsberg

Vad finns det för frågor som bör adresseras i tillsynsvägledningen om tillämpningen av 6 § LAV?

Maila oss på
lavtillsyn@havochovatten.se

Tack!